

Sygn. akt: III U 1839/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 maja 2014r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSR del. do SO Monika Obrębska
Protokolant:	sekretarz sądowy Emilia Kowalczyk

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 30 maja 2014r. w O.

sprawy z odwołania W. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania W. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P.

z dnia 30.10.2013r. **znak** (...)

orzeka:

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje W. M. prawo do emerytury począwszy od 01.10.2013r.;
2. stwierdza brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Sygn. akt III U 1839/13

UZASADNIENIE

W dniu 25.10.2013r. W. M. złożył w Oddziale ZUS w P. wniosek o ustalenie uprawnień do wcześniejszej emerytury.

Po rozpoznaniu tego wniosku decyzją z dnia 30.10.2013r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. odmówił W. M. prawa do tego świadczenia uznając, że nie udowodnił on wymaganego 25-letniego stażu pracy, w tym 15 - letniego okresu pracy w szczególnych warunkach.

W. M. decyzję powyższą zaskarżył, wnosząc od niej odwołanie. W uzasadnieniu odwołania wskazał, że jego zdaniem spełnia kwestionowane przez ZUS przesłanki 25 letniego ogólnego stażu pracy, w tym 15 – letniego stażu pracy w szczególnych warunkach.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Wskazał, że W. M. nie spełnia warunków do przyznania wcześniejszej emerytury, o których mowa w art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, gdyż nie posiada wymaganego 25 – letniego ogólnego stażu pracy i 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach. ZUS nie uznał bowiem jako okresu pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia od 01.10.1982r. do 31.12.1998r. z tytułu zatrudnienia w (...) S.A., ponieważ w przedłożonym świadectwie pracy z 31.03.2002r. brak określenia charakteru pracy ściśle według wykazu, działu i pozycji rozporządzenia Rady Ministrów z 07.02.1983r. oraz zarządzenia resortowego. Ponadto na podstawie przedłożonych dokumentów ZUS uznał za udowodniony na dzień 01.01.1999r. ogólny staż pracy w wymiarze 24 lat, 10 miesięcy i 9 dni.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych ustalił i zważył, co następuje:

Odwołanie W. M. jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że podstawą do ubiegania się przez odwołującego o prawo do emerytury jest art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009r., Nr 153, poz.1227 ze zm.) w zw. z §4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.), gdyż urodził się on 28.07.1953r. Zgodnie z tymi przepisami, prawo do emerytury przysługuje ubezpieczonemu urodzonemu po 01.01.1949r., jeżeli:

- osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn,
- nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego lub złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w OFE, za pośrednictwem Zakładu na dochody budżetu państwa,
- w dniu 01.01.1999r. udowodnił 25-letni okres składkowy i nieskładkowy, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zgodnie z treścią § 2 ust. 1 powołanego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Zasadniczo okresy pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia lub w świadectwie pracy (tak: § 2 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r.). Zgodnie jednak z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego możliwe jest wykazywanie okoliczności, od których zależy nabycie uprawnień, w postępowaniu przed sądem ubezpieczeń wszelkimi dowodami (wyrok SN z dnia 06.09.1995r., II URN 23/95, OSNP 1996/5/77, wyrok SN z dnia 02.02.1996r., II URN 3/95, OSNP 1996/16/239).

ZUS na podstawie przedłożonej dokumentacji nie uznał odwołującemu żadnego okresu pracy w szczególnych warunkach, kwestionując z przyczyn formalnych przedłożone przez niego świadectwo pracy.

Już na etapie postępowania sądowego odwołujący przedłożył poprawione świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach z 30.01.2014r., z którego wynika, że był on zatrudniony w (...) S.A. (...) w O. od dnia 01.10.1982r. do 31.03.2002r. i w okresie zatrudnienia od:

1. 01.10.1982r. do 31.10.1988r. i od 01.04.1992r. do 31.03.2002r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace: montaż, konserwacja i remont linii kablowych oraz telefonicznych linii napowietrznych, wymienione w Wykazie A, Dziale VIII, poz. 20 złącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, na stanowisku telemontera,

wymienionym w wykazie A, Dział VIII, poz. 20, pkt. 2 załącznika nr 1 do zarządzenia nr 33 Ministra Łączności z dnia 16.05.1983r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach w zakładach pracy resortu łączności;

2. 01.11.1988r. do 31.03.1992r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace: montaż, konserwacja i remont linii kablowych oraz telefonicznych linii napowietrznych, wymienione w Wykazie A, Dziale VIII, poz. 20 załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, na stanowisku nadzorcy, wymienionym w wykazie A, Dział VIII, poz. 20, pkt. 4 załącznika nr 1 do zarządzenia nr 33 Ministra Łączności z dnia 16.05.1983r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach w zakładach pracy resortu łączności.

ZUS po ponownej analizie akt sprawy, w tym w szczególności po dokonaniu analizy skorygowanego świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 30.01.2014r., wydał w dniu 07.03.2014r. kolejną decyzję w sprawie W. M., mocą której ponownie odmówił mu prawa do wcześniejszej emerytury, jednakże uwzględnił przedłożone przez odwołującego świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach, uznając tym samym, że odwołujący wykazał spełnienie wymaganej przesłanki 15 letniego okresu pracy w szczególnych warunkach. W dalszym ciągu jednak ZUS zakwestionował spełnienie przez odwołującego wymaganej przesłanki 25 – letniego stażu ubezpieczeniowego na datę 31.12.1998r.

Wobec powyższego skuteczność odwołania W. M. zależna była od wykazania czy do dnia 31.12.1998r. zgromadził on wymagany min. 25 - letni okres składkowy i nieskładkowy.

Z akt rentowych wynika, że przy ustalaniu prawa do emerytury odwołującego, ZUS uwzględnił mu okres pracy w łącznym wymiarze 24 lat, 10 miesięcy i 5 dni okresów składkowych i nieskładkowych.

Odwołujący wywodził, że do stażu pracy winien mieć zaliczony okres urlopu bezpłatnego od 01.06.1990r. do 31.08.1990r., który wziął po to, by zająć się uprawą warzyw i kwiatów. Przyznał, że działalność nie była zarejestrowana na niego, tylko na jego matkę, która była właścicielką gruntów. Podał, że również składki na ubezpieczenie były płacone tylko za matkę.

W ocenie Sądu brak było podstaw do zaliczenia odwołującemu do stażu ubezpieczeniowego wskazanego wyżej okresu. Podkreślić należy, że już z samych zeznań ubezpieczonego, jak też przedłożonego przez niego zaświadczenia z dnia 29.11.2013r. z Urzędu Miejskiego w W. wynika, że to nie on, ale wyłącznie jego matka L. M. podlegała w okresie od 01.01.1985r. do 31.12.1990r. ubezpieczeniu z tytułu prowadzenia działów specjalnych produkcji rolnej (uprawa warzyw i kwiatów) na terenie gminy W.. Odwołujący szczerze przyznał, że za niego składki na ubezpieczenie z tego tytułu z pewnością nie były w tym okresie uiszczane. Powyższe ustalenia, skutkują zdaniem Sądu niemożnością zaliczenia tego okresu odwołującemu do stażu ubezpieczeniowego.

Kolejnym okresem, który zdaniem odwołującego winien mu być zaliczony do stażu pracy, był okres zatrudnienia w Biurze (...) w W. – służba Geologiczna przy ul. (...). Odwołujący przesłuchany w charakterze strony zeznał, że był tam zatrudniony na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy. Odnośnie charakteru pracy podał, że przychodził rano do pracy, podpisywał listę, następnie przebierał się i jechał w teren, gdzie pobierał próbki gruntów, na których w przyszłości miały powstać drogi.

Fakt zatrudnienia odwołującego w Biurze (...) w W. potwierdził też świadek G. R., który zeznał, że pracował tam z W. M.. Dodał, że to właśnie W. M. „ściągnął” go do firmy. Było to w 1972r., dokładnej daty nie pamiętał. Świadek zeznał, że razem z odwołującym byli zatrudnieni w pełnym wymiarze czasu pracy, jeździli w teren i robili odwierty, pobierali próbki pod trasy w stronę G.. Co miesiąc otrzymywali wynagrodzenie.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadka i odwołującego, nie znajdując żadnych podstaw by kwestionować ich szczerść i zgodność z rzeczywistym stanem rzeczy. Świadek to osoba obca dla odwołującego. Nie ma on żadnego interesu w składaniu fałszywych zeznań. Zeznania świadka i odwołującego wzajemnie się uzupełniają, tworząc logiczną całość. Świadek pracował razem z odwołującym, zatem posiadał wiedzę w przedmiocie jego pracy w spornym okresie.

Sądowi, pomimo licznych prób nie udało się pozyskać akt osobowych odwołującego za sporny okres jego zatrudnienia, gdyż dokumentacja nie zachowała się.

Istotnym dowodem potwierdzającym rzeczywiste zatrudnienie odwołującego w spornym okresie jest adnotacja w kwestionariuszu osobowym z dnia 20.09.1973r., jaki odwołujący załączył, ubiegając się o pracę w (...) Przedsiębiorstwie (...)w W., gdzie był zatrudniony od 08.10.1973r. do 31.07.1982r. W rubryce dotyczącej przebiegu dotychczasowej pracy zawodowej odwołujący wpisał, że w okresie od 01.10.1972r. do 01.07.1973r. był zatrudniony w Biurze (...)w W.ul. (...). Powyższa adnotacja, w kontekście zeznań odwołującego i przesłuchanego świadka, w jeszcze większym stopniu uprawdopodobnia tezę, że w okresie tam wskazanym W. M. rzeczywiście był zatrudniony i świadczył pracę w Biurze (...)w W.. Wspomniany kwestionariusz był sporządzany w niecałe dwa miesiące po zakończeniu pracy w (...)S., stąd wówczas odwołujący niewątpliwie pamiętał dokładne daty swojego zatrudnienia.

Reasumując powyższe, w przekonaniu Sądu Okręgowego przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało, że do stażu pracy należy odwołującemu dodatkowo zaliczyć jako okres składkowy, okres jego zatrudnienia od 01.10.1972r. do 1.07.1973r. (tj. 9 miesięcy) w Biurze (...) w W.. Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 1 cytowanej wyżej ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych okresami składkowymi są okresy ubezpieczenia, przy czym, przy ustalaniu prawa do świadczeń emerytalno - rentowych uwzględnia się okresy podlegania ubezpieczeniu nawet bez składki (vide np. uchwała SN z 11 maja 1994 roku, II UZP 5/94, OSNAPiU 1994, nr 6, poz. 97).

Zaliczenie odwołującemu wskazanego wyżej 9 miesięcznego okresu zatrudnienia spowoduje, iż legitymuje się on łącznym stażem pracy do 31.12.1998r. w wymiarze 25 lat, 7 miesięcy i 9 dni. Powyższe prowadzi do uznania, że odwołujący się spełnia warunek wymaganego 25 – letniego stażu pracy.

W. M. spełnił też wszystkie pozostałe przesłanki warunkujące nabycie uprawnień do wcześniejszej emerytury wynikające z art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Na dzień 01.01.1999 r. udowodnił co najmniej 15 letni okres pracy w szczególnych warunkach, osiągnął wiek 60 lat w dniu (...)oraz złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w OFE na dochody budżetu państwa (vide dokumenty z akt emerytalnych).

Biorąc pod uwagę powyższe Sąd w oparciu o art. 477¹⁴§2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 30.10.2013r. i przyznał W. M. prawo do emerytury począwszy od dnia 01.10.2013r. tj. od pierwszego dnia miesiąca, w którym odwołujący złożył wniosek o świadczenie, stosownie do treści art. 129 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Zgodnie z treścią art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Sąd był zobowiązany, przyznając odwołującemu prawo do emerytury, do zamieszczenia z urzędu w sentencji wyroku rozstrzygnięcia w przedmiocie odpowiedzialności organu rentowego odnośnie do nieustalenia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji tj. zarówno przyznającego prawo do świadczenia, jak też jego brak (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28.04.2010 roku, II UK 330/09, LEX 604220). W ocenie Sądu Okręgowego w przedmiotowej sprawie brak było podstaw do obciążenia organu rentowego odpowiedzialnością za nieustalenie wszystkich okoliczności niezbędnych do wydania decyzji o przyznaniu odwołującemu prawa do wcześniejszej emerytury. ZUS nie dysponował bowiem niezbędnymi i wystarczającymi dokumentami pozwalającymi na uznanie pracy odwołującego w spornym okresie jako pracy wykonywanej w szczególnych warunkach. Przedłożone przez odwołującego na etapie postępowania przed organem rentowym dokumenty były dotknięte brakami formalnymi. Dopiero na etapie postępowania sądowego po przeprowadzeniu stosownego postępowania dowodowego odwołujący w sposób niewątpliwy wykazał, że zgromadził wymagany ustawą 15 letni okres pracy w warunkach szczególnych. Również dopiero na etapie sądowego odwołujący wykazał zasadność zaliczenia mu do stażu pracy okresu zatrudnienia w Biurze (...) w W.. Z tych względów orzeczono jak w pkt. 2 wyroku.